

Проблеми формування мотивації навчальної діяльності школярів за сучасних умов

Потрібно, щоб усі учні вже із самого початку ясно бачили мету з усіма проміжними ланками й прагнули досягти її.

Я. А. Коменський

Мета: проаналізувати роль професіоналізму вчителя у формуванні мотивації навчальної діяльності, розвитку особистості та творчого потенціалу учнів.

Стимул — це насамперед засіб, який спонукає дитину до посиленої діяльності, своєрідний зовнішній поштовх, сила якого зростає залежно від його суспільної значущості. Сюди можна віднести отримання пільг на екзаменах, суспільно-політичні, моральні, економічні причини.

Мотив — це усвідомлене дитиною внутрішнє спонукання до дії. Він більше індивідуалізований у своїх проявах, ніж стимул. Наприклад, батьки, яких потрібно потішити оцінкою, приємне відчуття своєї майстерності або відчуття радості від відкриття нового тощо.

Мотивація передбачає:

- морально-психологічну стимуляцію навчальної діяльності, так званий «внутрішній двигун»;
- прагнення людини домагатися успіху в різних видах діяльності;
- пошук відповідей на запитання «чому?», «навіщо?», «заради чого?».

УСПІХ – головне джерело мотивації учня до навчання. Тільки успіх дає задоволення від навчання й приведе в подальшому до ще кращих успіхів

- не слід занижувати учню оцінку за пропуски, несерйозне ставлення до навчання, недисциплінованість і неслухняність.**
- Розвивати в учнів мотиви обов'язку і відповідальності в навчанні.**
- Стимулювати позитивну мотивацію школярів під час навчання.**
- Вдосконалювати методи і прийоми роботи, спрямовані на підвищення інтересу до предмета.**
- розвивати мотиваційну сферу.**
- Стимулювати пізнавальну активність учнів.**
- Розвивати вміння практично застосовувати набуті знання**

- *Визнач для себе значення певного матеріалу.
- *Значення певного матеріалу стане тобі зрозумілим, якщо подумаєш, якої мети хочеш досягти, що можеш робити з цим і чи використаєш ти це для себе в майбутньому.
- * Визнач чітко свою мету і не відступай від неї! Я вірю: ти впорасься! Якщо ти чітко знаєш, чого хочеш, бажання вчитися буде залишатися в тобі завжди. Крім цього, ти відчуєш, що бажання досягти ще більшого в тобі зростає.
- *Поділи свою велику мету на менші частинки. Їх легше досягти. Коли ти успішно досягнеш маленької мети, у тобі прокинеться бажання досягти наступної. Адже ти це можеш! Так ти швидше прийдеш до своєї великої мети.
- *Радій, коли тобі вдасться домогтися маленького успіху!
 - Не засмучуйся, якщо з першого разу не вдасться. Спробуй іще раз!
 - Знай: ти це можеш! Я вірю в тебе!
- *Спробуй знайти якомога більше причин, через які тобі потрібно досягти цієї мети. Ці причини допоможуть тобі тримати курс на здійснення всього, чого ти хочеш!
 - *Знай: бажання має виходити від тебе самого!
- Але якщо ти хочеш учитися, щоб сподобатися вчителю, батькам або довести друзям, чого ти вартий, то використовуй додатково і це, щоб досягти своєї мети!
- *Не бійся просити допомоги! Знай, що тільки коли ти справді переконаний у правильності своїх дій, тоді досягнеш мети! Питай, якщо в чомусь маєш сумніви! Успіху тобі!

Мотивація

Навіщо? Для чого?

Внутрішнє спонукання до дії

Зовнішнє спонукання до дії

Бажання навчатись

Мотивація – це спонукання, яке є причиною активності особистості й визначає її прагнення до дії

1.Способи формування в учнів позитивного ставлення до навчання

2.Способи виховання почуття обов'язку й відповідальності у школярів

3. Пояснення учням значущості навчання для особистості та суспільства.

4.Створення на уроках ситуацій зацікавленості теоретичним матеріалом.

5.Способи формування в учнів позитивного ставлення до фізичного розвитку.

6. Роль емоційних методів мотивації навчання.

7.Мотиваційний аспект обдарованого учня.

8. Роль професіоналізму вчителя у формуванні мотивації навчальної діяльності школяра та його особистості

Тема. Географія—наука про природу земної поверхні, про населення та його господарську діяльність.

Кожен із вас живе в якомусь будинку. Це може бути великабагатоповерхова будівля або невеликий одноповерховий дім. Ви чудово знаєте, де у вас розташована кухня, де спальня, де вмикач електрики,де прокладено труби опалювальної системи, де ваше робоче місце, як користуватися газовими приладами. Неможливо уявити собі людину, яка не знає розташування кімнат у будинку або квартирі. А до яких наслідків може призвести невміння користуватися газовою плитою? Людина може отруїтися газом, може статися вибух, що призведе до руйнування будинку. Землю часто порівнюють із великим домом, а ми з вами — одні з його мешканців. А географія — саме та наука, яка розкаже, де розташовано «кімнати та інші приміщення» цього будинку: гори, рівнини, міста, океани, озера тощо; допоможе орієнтуватися в цьому величезному помешканні; розповість, як у «земні приміщення» надходять енергія та вода — сонячні промені та вода гідросфери..

Спонування, яке є причиною до активності особистості, визначає її прагнення до дії — це ...

мотивація

Способами формування в учнів позитивного ставлення до навчання є:...

створення ситуації успіху

Найдужча мотивація до навчання —

зацікавленість

Способами формування в учнів позитивного ставлення до фізичного розвитку є:...

досягнення поставлених цілей

Отримати винагороду й уникнути покарання — це два основні методи, які....

формують поведінку дитини

• Коли дитина живе в атмосфері підтримки, вона . . .

Вчиться бути впевненою в собі

Коли дитина усвідомлює мету свого навчання, вона...

досягне успіху

Виходячи з потреб мотиваційного забезпечення навчального процесу, можна використовувати такі методів навчання через шляхи формування мотивації

I. Інформаційні методи навчання: бесіда, лекція, розповідь, консультація, демонстрація, експертиза, доповідь, огляд, звіт, пояснення, розмова, ілюстрація, повідомлення, кінопоказ, інструктаж, аналіз різних носіїв інформації, екскурсії, інтерв'ю, зустрічі з видатним гостем.

Шляхи формування мотивації: історичний ракурс, яскраві інженерні факти, біографії вчених, привернення уваги, практична необхідність матеріалу для фахівця та його цінність для інтелектуального розвитку, здивування, привернення, цікавість, залучення асоціативної пам'яті, емоції, дискусія, уміння спілкування.

II. Операційні методи: робота з підручниками, опорними схемами, мнемоніками (запам'ятовування), алгоритмами, орієнтовними картками, поетапне формування знань, практичні методи, вправи, лабораторні роботи, «роби так, як я», тренінг, програмування навчання, АОС, експеримент, самостійна робота.

Шляхи формування мотивації: створення ситуації, що авансує успіх, робота на майбутні цілі, прагнення до мети, увага до змісту, заохочення, пред'явлення навчальних вимог, групова робота, самостійне досягнення результату, критика та самокритика, складання планів, аналіз випадків із практики, людська цінність знання.

III. Творчі методи навчання: аналіз конкретних ситуацій, ділова гра, «діловий кошик», форум, обговорення напівголосно, «думай і слухай», інноваційна гра, лабіринт дій, метод аперцепції-інтеракції, «мозкова атака», панельна дискусія, програма саморозвитку, студія активного випадку, евристика, метод контрольних запитань, метод проб і помилок, творчий діалог, проблематизація, метод «круглого столу», імітаційна гра, проектування тощо.

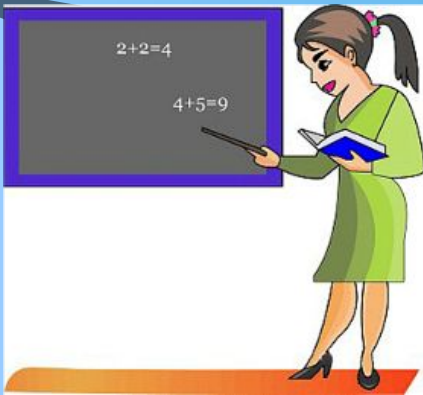
Шляхи формування мотивації: створення пізнавальних протиріч, проблемно-пошукових ситуацій, емоційний настрій, навчання, засноване на діяльності, допитливість, аналіз подій, вирішення інцидентів і конфліктів, дослідження обставин, ігровий азарт, рольова гра, використання ПК, самоаналіз діяльності, рефлексія, реакція викладача й аудиторії, колективний пошук, похвала, знання про можливості, фінансування, професійна необхідність, очікування.

IV. Методи контролю та зворотного зв'язку:

семінар, колоквиум, конференція, симпозіум, залік, іспит, захист проекту, доповідь, реферат, щоденник відпрацьованої практики, рубіжний і підсумковий контроль, анкетування, вікторина.

Шляхи формування мотивації: закріплення отриманих знань, доведення їх до рівня навичок і вмінь, ретроспективний аналіз, змагальність, положення у групі, рейтинг, хіт-парад, якість досягнутих результатів, перехід від контролю до самоконтролю, цінність контрольованих характеристик, відкритість діагностики, досягнення поставлених цілей, кількісні критерії рівня знання, досягнення в галузі інтелектуального розвитку, оцінка своєї діяльності та діяльності товаришів, винагороди, задоволення.

Що ми очікуємо?

актуалізації позитивних емоцій на кожному уроці (емоційний комфорт уроку)
позитивна реакція дітей на навчальне навантаження, особливостей викладу
вчителем навчального матеріалу, форми і характеру навчальних завдань
підвищення розумової активності, розвитку в дітей позитивної особистісної
системи навчання

домінування позитивного оцінювання над негативним на адресу дитини

формування позитивної стійкої мотивації до навчання

розвиток та формування інтересу до навчання

очікуваний результат: суттєва якісна зміна результатів освітньої діяльності
вчителів та учнів

Проект рішення педагогічної ради

1. Членам методичної ради до 05.12.2011 р. розробити рекомендації щодо впровадження методів мотивації навчальної діяльності школярів.
2. Керівникам методичних об'єднань до 09.12.2011 р. обговорити зазначені вище рекомендації на засіданнях методичних об'єднань.
3. Учителям – предметникам в своїй роботі врахувати рекомендації щодо впровадження емоційних, пізнавальних, вольових та соціальних методів мотивації під час проведення навчальних занять.
4. Практичному психологу до 22.12.2011 р. відвідати зробити психологічний аналіз застосування позитивних мотивів навчальної діяльності школярів.
5. Питання про етапи впровадження цього рішення в практичну діяльність школи заслухати на педагогічній раді у березні 2012 р.